

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till:
ju.da@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende (SOU 2025:56)

Ert dnr Ju2025/01097

Sammanfattning

Ordningen för utkrävande av ansvar av domare är en central fråga för ett oberoende domstolsväsende. Kammarrätten ställer sig i huvudsak bakom de förslag som utredningen har lämnat. Kammarrätten avstyrker dock att merparten av de arbetsrättsliga inslagen i dagens ordning för ansvarsutkrävande av ordinarie domare tas bort.

Kammarrätten lämnar följande synpunkter.

Överprövning i domstol

Kammarrätten anser att det kan ifrågasättas om domstolsprövningen av Domaransvarsnämndens beslut bör ske i allmän domstol för det fall att prövningen enligt utredningens förslag endast ska vara av konstitutionell karaktär. Offentlighetsrättsliga beslut överprövas i allmänhet i allmän förvaltningsdomstol. De bedömningar som utredningen gör beträffande prövnings-tillstånd i högsta instans m.m. kan enkelt appliceras på processen i allmän förvaltningsdomstol.

Om däremot det kommer att kvarstå arbetsrättsliga inslag såsom disciplin-påföljd, vilket vi anser, kan nuvarande ordning med allmän domstol bestå.

Disciplinansvar

Kammarrätten motsätter sig förslaget att ordinarie domare inte längre ska kunna meddelas disciplinpåföljd. Arbetsgivaren har fortfarande det yttersta ansvaret för att säkerställa en välfungerande organisation och arbetsmiljö för samtliga medarbetare. Intresset av att stävja eventuell misskötsamhet väger tungt. Arbetsgivaren måste därför ha vissa verktyg som enligt kammarrättens mening inte kan ersättas av eller likställas med kritik från JO. Möjligheten att meddela disciplinpåföljder bör därför finnas kvar. Det kan ifrågasättas om den skarpa gränsdragning mellan arbetsrätt och konstitutionell

rätt som blir resultatet av utredningens förslag är nödvändig för att uppnå oberoende domstolar och domare.

Ny prövningsordning för förflyttning av ordinarie domare

Kammarrätten anser att det framstår som både ändamålsenligt och angeläget att frågan om förflyttning av ordinarie domare kan prövas fritt från politiskt inflytande.

Prövningsordningen av frågan om en ofrivillig förflyttning är tillåten bör enligt utredningen i huvudsak motsvara vad som gäller för skiljande från anställningen och avstängning. När det gäller prövningen i domstol av sistnämnda fall föreslår utredningen att den berörda domaren och JO ska vara varandras motparter i domstolen. Det är otydligt om avsikten är att samma partsställning ska gälla även vid en domstolsprövning av frågan om förflyttning av domare.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättspresidenten Monica Dahlbom, kammarrättsrådet Christina Fränngård och kammarrättsrådet Jenni Nordquist. Dokumentet har inte någon underskrift. I handläggningen har också kammarrättslagmannen Kirsi Laakso Utvik, kammarrättslagmannen Annika Rojas Wiberg, administrativa direktören Stina Nordström och handläggarchefen Lena Valencia Wretbäck deltagit.